

cungẽ em̃ Christum negauerit, super illum cadit hoc est, animaduersio diuina super eum irruit, & penitus conteret eũ, ut non remaneat ex eo testa, unde aqua hauriri possit. Potest & aliter intelligi. In p̃senti peccatores super lapidem cadunt, qui confringũtur per poenitentia. Lapis aut̃ super eos in die iudiciũ cadet, quia dñs Iesus cum omnibus uirtutibus superius ad iudiciũ ueniet. **Et cum audissent principes sacerdotũ & pharisæi parabolas eius, cognouerunt quod de ipsis diceret.** Licet duri corde essent scribæ & pharisæi, & licet in Christum credere noluisent, aperte tñ intelligebant parabolas eius ad se ptinere. **Et ideo quærebant eum tenere,** sed timuerũt turbas, quia sicut propheta eum habebant. Intueda est mobilitas uulgi. **Quem em̃ nunc sicut prophetam habent,** postmodũ in eius passione sunt clamaturi, dicẽtes: **Reus est mortis, et, Crucifige crucifige ralem,** suadentibus uidelicet scribis & pharisæis.

SABBATO POST
Reminiscere. Luca XV,

In illo tempore Dixit Iesus discipulis suis: Homo quidam habuit duos filios, & dixit adolescentior ex illis patri: Pater, da mihi portionem substantiæ quæ me contingit. Et reliqua.

MUrmurantibus de peccatorum susceptione scribis & pharisæis, tres ex ordine parabolas saluator posuit: duabus primis, de qui-

bus disputandum est, quantum ipse cum angelis de peccatorum salute gaudeat, insinuans: tertia uero, quae sequitur, non suum tantummodo suorumque gaudium demonstrans, sed & inuidentium murmur reprehendens. Homo itaque qui duos filios habuisse dicitur, deus pater intelligitur, duorum uidelicet, genitor populorum, & quasi duarum generis humani stirpium autor atque creator. **Maiores enim filius** eos, qui in unius dei permansere cultura: **minor eos**, qui usque ad colenda idola, deum deseruere, significat. Pars substantiae, quae minori filio contigit, ipse sensus in homine rationalis est. **Viuerem enim, intelligere, meminisse, ingenio alacri excellere, diuini substantia muneris est, quam minor filius** expetit a patre, cum homo sua potestate delectatus, per liberum sese arbitrium regere, atque a domino quaesuit exire conditore. **Diuisitque illis substantiam,** fidelibus scilicet suae gratiae protectionem, quam desiderabant, impetiendo: infidelibus uero naturalis solum ingenij, quo contenti erant, beneficium concedendo. **Et non post multos dies congregatis omnibus, adolecentior filius peregre profectus est in regionem longinquam. Et ibi dissipauit substantiam suam, uiuendo luxuriose.** Longe profectus est, non locum mirando, sed animum. Quare ecce nunc quisque plus in prauo opere delinquit, tanto a dei gratia longius recedit. Quod non post multos dies dixit factum, ut congregatis omnibus proficisceretur peregre in regionem longinquam, quia non multo post institutionem humani generis, placuit animi per liberum arbitrium ferre secum quamdam uelut potentiam naturae suae, & deserere eum a quo condita est, prauidentis uiribus suis, quas uires tanto consumit et

tius, quanto eum deseruit à quo datae sunt. Itaq; hanc uitam p̄digam uocat, amantē profundere substantiam atq; sp̄ariare p̄p̄is exterioribus, inuis inanescentem, cū ea quisq; sequitur quæ ab illa p̄cedunt, relinquit eū qui sibi est interior. **Et postquā omnia cōsummasset, facta est fames valida in regione illa.** Omnia q̄ dissipauit, ornāmēta naturæ q̄ consumpsit significāt, Fames in regione longinqua, indigentia uerbi ueritatis est in obliuiscē creatoris, de qua dicitur in p̄phetis: **Quia mittet dñs famē in terra, non famē panis, necq; sitim aquæ, sed audiendi uerbū dei.** **Et ipse coepit egere, et abiit, et adhasit vni cuius regionis illius.** Merito egere coepit, qui thesauros sapientiæ dei, diuitiarumq; cælestium altē tudinē dereliquit. **Vnus autē cuius regionis illius, cui ille egens adhasit, utiq; ille qui concupiscentiis terrenis merito suæ pueritatis prepositus, princeps huius mundi à dño uocatur.** **Et de quo Apostolus: Deus, inquit, huius seculi excæcauit mētes infidelium.** **Et misit illum in uillā suam, ut pasceret porcos.** In uillam mitti, est substantiæ mundi & cupiditatis seculari subiugari. De qua in alia parabola quidam sp̄iales epulas, ad quas inuitabat, fastidians, dixit: **Villam emi, & necesse habeo exire & uidere illā.** Porcos uero pascere, est ea quibus immundi spiritus gaudeant operari. **Et cupiebat implere uentrē suum de siliquis, quas porci manducabant.** Siliquæ quibus porcos pascebat, sunt doctrinæ seculares sterili suauitate resonantes, de quibus laudes idolorum fabularumq; ad deos gērium uario sermone atq; carminibus perstrepunt, quibus dæmonia delectantur. **Vnde cum iste saturari cupiebat, aliquid fo**

2mos.3

3. Corin. 4

Luc. 14

Idem & restū, quod ad beatā uitam pertineret, in-
 venire uolebat in talibus, & non poterat. Hoc est em̄
 quod ait: Et nemo illi dabit. In se autē reuersus, iā
 scilicet ab eis, quæ forinsecus frustra illiciti & sedu-
 cunt, in conscientia interiora reducem faciens inten-
 tionē suam, dixit: Quanti mercenarij in domo
patris mei abundat panibus, ego autē hic fa-
me pereō. Vnde hoc scire poterat, in quo tāta erat
 obliuio dei, sicut in omnibus idololatriis fuit, nisi quæ
 ista recogitatio iā respicientis est, cū euangeliū præ-
 dicaretur: Mercenarij ergo patris abundat panibus,
 quia qui futuræ mercedis intuitu digna operari sata-
 gūt, quotidianis supernæ gratiæ reficiunt alimonijs.
 At uero fame pereūt, quæ extra patris ades positi, uen-
 trem cupiūt implere de siliquis. Id est, qui sine fide ui-
 uentes, uitam beatā inanis philosophiæ studijs inqui-
 runt. Sicut em̄ panis, qui cor hominis cōfirmat, uer-
 bo dei, quo mentem reficiat, assimilatur: ita siliqua
 (quæ & ipsa intus inanis, foris mollis, & corpus non
 reficit, sed implet, ut sit magis oneri, quàm usui) secu-
 lari sapientiæ nō immerito comparat, cuius sermo fa-
 ciliā plausu sonorus, sed uirtute utilitatis est uacu-
 us. Surgam & ibo ad patrē meum, & dicam il-
li: Pater, peccavi in cælū & coram te. Quā mise-
 ricordē piūq; nouerat patrē, qui offensus à filio, pa-
 tris non dedignatur audire uocabulum: Surgā ergo,
 inquit, quia me iacere cognoui: & ibo, quia longe re-
 cessi: ad patrē meum, quia sub principe porcorū mise-
 rabili egestate tabesco. Peccavi autē in cælū corā spi-
 ritibus angelicis sanctisq; animabus, in quibus signi-
 ficat sedem esse dei. Coram uero, in ipso conscientiæ
 interioris cōclauis, qua dei solus oculi penetrare ua-

lebant. Etia non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut vnum de mercenariis tuis. Ad filij quidem affectu, qui oia qua patris sunt, sua esse non ambigit, se aspirare nequaquam presumat, sed mercenarij statum, iam pro mercede seruiturus, desiderat. **V**erum ne huc quidem, nisi paterna dignatione, se mereri posse testatur. **V**bi sunt ergo Pelagianista, qui sua seruiture saluari posse confidunt, contra apertissimam sententiam qua ait, sine me nihil potestis facere? Et surgens, venit ad patrem suum. Venire ad patrem, est in ecclesia constitui per fidem, ubi iam possit esse peccatorum legitima & fructuosa confessio. **C**um adhuc autem longe esset, & antequam intelligeret deum, sed tamen cum iam pie quereret, vidit illum pater ipsius. Impios enim & superbos conuenienter non uidere dicitur, tanquam ante oculos non habere. Ante oculos enim haberi, non, nisi qui diliguntur, dici solent. Et misericordia motus est, & accurrens cecidit super collum eius. Non enim pater unigenitum filium suum deseruit, in quo usque ad nostram longinquam etiam peregrinationem cucurrit atque descendit, quia deus erat in Christo mundum reconcilians sibi. **E**t ipse dominus ait: Pater in me manens, ipse facit opera. **Q**uid est autem cadere super collum eius, nisi inclinare & humiliare in amplexum eius brachium suum? & brachium domini cui reuelatum est, quod est utique dominus noster Iesus Christus. Et osculatus est eum. Consolari uerbo gratiae dei ad spem indulgentiae peccatorum, hoc est post longam itinera remeantem a patre mereri osculum charitatis. **D**ixitque ei filius: Pater, peccavi in caelum & coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus. Incipit iam peccata esse

Joan. 14

POST REMINISCERE 409

Meritis in ecclesia cōfiteri, nec dicit omnia q̄ dictum se esse p̄miserat, sed usq̄ ad illud: **Nō** sum dignus uocari filius tuus, **Hoc** em̄ uult fieri per gratiam, quod se indignū esse per merita fatetur. **Nō** addidit, quod nulla meditatione dixerat: [Fac me sicut unum de mercenarijs tuis.] **Cum** em̄ panem non haberet, uel mercenarijs esse cupiebat, q̄d post osculū p̄ris generosissimam iam dedignatur. Intellexit nāq̄ inter filiū, & mercenarium, & seruū, non minimam esse distātiā: seruum uidelicet esse eum, qui adhuc metu gehennæ sine presentiu legum, se à uitijs temperat: mercenariū, qui spe atq̄ desiderio regni cælorū: filium, qui affectu boni ipsius atq̄ amore uirtutum. **In** quarum uirtutū boni cōsumatione, beatus **Apostolus** omnem salutis summam concludens: **Nunc** (inquit) manent fides, spes, charitas, tria hæc, maior autē horum est charitas, fides nanq̄ est, quæ futuri iudicij ac suppliciorum metu, uirtutum facit contagia declinare. **Spes**, q̄ mentem nostram de presentibus euocās, uniuersas corporis uoluptates cælestium præmiorum expectatione contemnit. **Charitas**, quæ nos ad amorē Christi, & spiritualium uirtutum fructum mentis ardorē succendens, quicquid illis contrarium est, toto facit odio detestari. **Vnde** prodigus iste, postquam in semetipsum reuersus, diræ famis supplicia formidabat, uelut iam seruus effectus, etiam mercenarij statum, de mercede iam cogitans, concupiscit: sed cum pater accurrens, non contentus minora concedere, utriusque gradus sine dilatione trāscursu, pristinæ filiorum restituit dignitati: nec iam de mercede cōductoris, sed de hæreditate fecit cogitare parentis. **Dicit autem pater ad seruos suos: Cito profer-**

1. Corin. 13

re stola primā. ⁊ induite illum. Stola prima est uestis innocentia, quam homo conditus accepit, sed male periuasus amisit, qñ post culpam prauaricationis cognouit se esse nudū. gloriaq; immortalitatis perditā, pelliceam, hoc est, mortale sumpsit indumentū. Serui qui eam proferunt, recōciliationis prædicatores sunt. Proferūt em̄ stola m primā, qñ mortales terrenosq; hoies ita sublimandos asseuerant, ut non solū ciues angelorū, sed hæredes dei & cohæredes sint Christi futuri. Et date anulum in manu eius. et calceamenta in pedes. Anulus est uel syncera fidei signaculū, qua cuncta promissa in credentiū cordibus certa impressione signantur, uel nuptiarū piæ illarum, quibus ecclesia sponsatur. Et bene anulus in manu datur, ut per opera fides clarescat, & p fidem opera firmentur. Calceamenta autē in pedes, officium euangelizandi denunciant, ut cursus mētis ad cælestia tēdens, à terrenarū contagione rerū inuoluta seruetur & munda, priorū m̄q; munitus exēplis, super serpētes & scorpiones securus incedat. Manus igitur & pedes. i. opus ornantur: manus, ut recte uiuamus: pedes, ut ad æterna gaudia properemus. Nō em̄ habemus hic manentē ciuitatē, sed futurā inquirimus. Et adducite vitulum saginatum. ⁊ occidite. Vitulus saginatus, ipse idem dñs est, sed secundum carnē. Et bene saginatus, q̄a caro eius adeo spiritali est opima uirtute diffusa, ut p totius mūdi salute sufficiat, in odorem suauitatis, nidore uidelicet immolationis ad deū mittere, & p omnibus exorare. Adducere autē uitulū, & occidere, est p̄dicare Christum, & mortē eius insinuare. Tunc et em̄ cuiq; nostrū quasi recens occiditur, cū credit occisum. Tunc caro

Heb. 13

eius comedit, cū eius passionis sacramentū & ore ad
 emundationē percipit, & corde ad imitationē cogi-
 tur. Et māducemus & epulemur, quia hic fi-
lius meus mortuus fuerat, et reuixit: perie-
rat, & inuentus est. Non solus filius, q̄ reuixit & in-
 uentus est, uerū pater & serui illius sacrosancti uituli,
 q̄ propter filiū occisus erat, carne resecti epulant: qui
 patris cibus, salus est nostra: & patris gaudiū, nostro-
 rum ē remissio peccatorum: nec tñ patris, sed filij & spi-
 ritus sancti. Quia sicut una in diuinitate uoluntas &
 operatio, ira & una ē delectatio sanctę & indiuiduę
 trinitatis. Vnde beatus **Abraam** tres angelos hospiti-
 o recipiēs, uitulū tenerimū & optimum occidisse,
 eiusq; cū lacte, pane, & butyro epulando legit obtru-
 litū, q̄a qui beatam trinitatē rectę deuotionis offi-
 cijs relicere (i. latificare) desiderat, mortē quoq; de-
 bet unigenici filij dei in carne, q̄ est una, in eademq;
 trinitatis persona pię confessionis synceritate cele-
 brare. Et notādū, q̄ ante stola prima, ante anulus, an-
 te calceamēta præstant, & sic deinde uitulus immola-
 tur. Quia nisi quisq; spem immortalitatis induerit,
 nisi anulo fidei opa præmunierit, nisi ipsam fidē pie
 cōfitendo p̄dicauerit, nō potest sacramētis interesse
 celestibus. Et ceperunt epulari. Itę epulę atq;
 festiuitates nunc celebrant, per orbem terrarū eccle-
 sia dilatare atq; diffusa. Vitulus em̄ ille in corpore &
 sanguine dominico & offertur patri, & pascit totam
 domū. Erat autem filius senior in agro. Filius
 senior, populus Israel est, q̄ quāuis in longinquā re-
 gionē non abierit, non tñ domi, sed in agro dicitur
 esse immoratus. Quia populus idē neq; usq; ad colē-
 da idola creatorē deseruit, neq; legis, quā acceperat,

Gene. 18

Isaie. 1.

interiora penetrauit: sed litera solum custodia cõren-
 rus, exteriora magis & terrena operari simul & spera-
 re solebat, audiens p̄ prophetam: Si uolueritis & au-
dieritis me, bona terræ comedetis. Et cū ueniret,
z appropinquaret domui, audiuit symphoni-
am z chorum. Appropinquat filius domui, cū po-
 pulus ille, in quibuscunq; Israeliticis considerationi-
 bus (nãm multi tales inueniuntur in eis, & sæpe inueni-
 untur) labore seruili operis improbatõ, ex iisdem scri-
 pturis ecclesie libertate considerat. Audit symphoni-
 am & chorum, scilicet sp̄u plenos uocibus cõsonis eu-
 angelium prædicare. Quibus dictũ est: Obscuro uos
fratres, ut id ipsum dicatis oēs, & concorditer cõuer-
santium sit anima & cor unum in laudes dei. Et vo-
cauit vnũ de seruis, z interrogauit quæ hæc
essent. Vocat unum de seruis, cū iurit ad legẽdum
 aliquẽ prophetarũ, & in eo quærens quodammodo
 interrogat, unde ista festa in ecclesia celebrantur, in
 quibus se esse non uider. Respondit ei seruus patris
 propheta: Frater tuus uenit, z occidit pater
tuus uirulum saginatum, quia saluum illum
recepit. In extremis enim terræ fuit frater tuus, sed
 inde maior exultatio, cantatio, dño canticum nouũ,
 quia laus eius ab extremis terræ. Et propter eũ qui
 absens erat, occisus est ille cui dictum est: Et holocau-
stum tuũ pingue fiat. Indignatus est autem, et
nolebat introire. Pater ergo illius egressus
ccepit rogare illum. Indignatur etiam nũc, & ad-
 huc nõ uult introire. Cum ergo plenitudo gentium
 intrauerit, egredietur opportuno tẽpore pater eius,
 ut etiam omnis Israel saluus fiat. Ex cuius parte cæ-
 citas facta est, uelut absentia in agro, donec plenitudo

Psalm. 19.

do filij minoris, longe in idololatria gentium constituiti, & iam ad patrem reducti, ad manducandum uinum intraret. **Erit enim** quandoq; aperta uocatio Iudæorum in salutem euangelij, quam manifestā uocationem tanquam egressum patris appellat, ad rogandum maiorem filium. **At ille respondens dicit patri suo: Ecce tot annis seruo tibi, & nunquam mandatum tuum præterui.** **Quæritur,** quomodo ille populus nunquā mandatum dei præterisse dicatur. **Sed facile illud occurrit,** neq; de omni mandato dictum esse, sed de uno maxime necessario, quia nullum alium deum colere iustus est. **Neq; iste filius in omnibus Israeliticis, sed in his intelligitur habere personam, qui nunquam ab uno deo ad simulaera conuersi sunt.** **Quamuis enim** tanquam in agro positus iste filius terrena desideraret, ab uno tñ deo ista desiderabat bona. **Quod etiā patris ipsius testimonio cōprobatur, cū dicit: Tu mecū es semper.** **Non enim** quasi mentientem redarguit, sed persequentiam eius approbās, ad perfectionē potioris atq; iucundioris exultationis inuitat. **Et nunquā dediisti mihi hædū, ut cū amicis meis epularer.** **Peccator profecto hædi noie significari solet, sed absit ut Antichristum intelligam.** **Absurdū enim est,** eū cui dicit, Tu mecū es semp, hoc à patre oprasse, ut Antichristū crederet, neq; omnino in eis Iudæos, qui Antichristo credituri sunt, istū filiū fas est intelligi. **Quomodo autē epularet ex illo hædo, si ipse est Antichristus, qui non ei crederet? Aut si hoc est epulari hædi occasione, quod est de Antichristi perditione letari, quō dicit filius, quē recipit pater, hoc sibi non fuisse concessum, cum omnes filij dei de illius aduer-**

farū damnatione lætaturi sunt. Nimirum ergo ipm
 dominum sibi negatum ad epulandum cōqueritur,
 dum eum peccatorem putat. Cum enim hœdus illi
 genti dominus uidebatur .i. cum eum sabbati uiola-
 torem & profanatorem legis existimat, iucundari e-
 pulis eius non meruit. Vt quod ait, [nunquā dedisti
 mihi hœdū, ut cū amicis meis epularer,] tale sit ac si
 diceret, eum qui mihi hœdus uidebatur, nunquā mi-
 hi ad epulandum dedisti: eo ipso mihi illum ipsum
 non cōcedens, quod mihi hœdus uidebatur. Qd̄ em̄
 dicit, [cum amicis meis,] aut ex persona principū cū
 plebe intelligitur, aut ex persona populi Hierosoly-
 mitani cum cæteris populis Iudæorum. **Sed post
 quam filius tuus hic,** qui deuorauit substantiam
 suam cum meretricibus, uenit, occidisti illi uiculum
 saginatum.] Meretrices, sunt gentilium superstitio-
 nes, cum quibus subfŕatiam dissipare, est relicto uno
 connubio ueri dei, cum turba dæmonum cupiditate
 turpissima fornicari. **At ipse dixit illi: Fili tu sem-
 per es mecū, & omnia mea tua sunt.** Epulari autē
 & gaudere te oportebat, quia frater tuus hic mortu-
 us erat, & reuixit: perierat, & inuentus est.] Quod di-
 cit, [& omnia mea tua sunt,] non putandum est ita
 dictum, quasi non sint & fratres, ut tanquam in ter-
 rena hereditate patiatur angustias. Quomodo pos-
 sint esse omnia maioris, si habet etiam iunior partem
 suā? Sic em̄ à perfectis & purgatis ac iam immortalibus
 filijs habentur omnia, ut sint & omnium singula,
 & omnia singulorum. Vt enim cupiditas nihil sine
 angustia, ita nihil cum angustia charitas tenet. Cū
 ergo beatitudinem illam obtinuerimus, nostra erūt
 ad uideūdum superiora, nostra erunt ad cōiueniendum

POST REMINISCERE 411

æqualia, nostra erunt & ad dominandum inferiora.
Si quem autem mouet, quomodo patri supplicans
ueritas dicat: Et omnia mea tua sunt, & tua mea: cui
similimum uidetur sonare quod hic filio dicitur:
Et omnia mea tua sunt, sciat unigeniti filij esse omnia
quæ patris sunt. Per hæc etiam ipse deus est, & de pa-
tre natus, patri est æqualis. Nam & illud quod de spi-
ritu sancto loquens ait, Omnia quæ habet pater, mea
sunt. Neq; enim spiritus sanctus de creatura, quæ pa-
tri est subiecta, et filius erat accepturus, q; ait, de meo
accipiet: sed utiq; de quo patre procedit spiritus, de q̄
natus est & filius. Sive utiq; duos filios hos ad utrun-
que populum, siue (ut quibusdã placet) ut duos q̄lli-
bet homines, pœnitentem uidelicet & iustum, uel q̄
sibi iustus uidebatur, referre uolueris, cõgaudeat ma-
ior: quia frater iunior mortuus erat, & reuixit: perie-
rar, & inuentus est.

DOMINICA TER-
tia in Quadragesima. Lucae XI.

In illo tẽpore: Erat Iesus eijciens dæ-
monium, & illud erat mutum. Et cum eie-
cisset dæmonium, locutus est mutus, & ad-
miratæ sunt turbæ. Et reliqua.

Dicitur euāgelista dominum ab hoīe dæmo-
niū eiecisse, recte in exordio hui' lectionis ta-
le uerbum posuit, per quod essentiam diuinitatis ex-
primeret, dicēs: Erat Iesus eijciens dæmoniuū.
Non enim dixit, fuit, quia esse soli deo est, æternū &
immutabile pmanere, cui nec p̄terita trāseunt, nec